

„4. ÓVODAPEDAGÓGUS ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: óvodapedagógus (Kindergarten Education)

2. Az alapképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat
- szakképzettség:
- óvodapedagógus;
- nemzetiségi óvodapedagógus [zárójelben megjelölve a nemzetiségi (horvát, német, román, szerb, szlovák, szlovén) nyelvet, illetve a cigány-roma képzési irányultságot];
  - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
- Kindergarten Educator
- Ethnic Minority (Croatian, German, Romanian, Serbian, Slovakian, Slovenian, Roma) Kindergarten Educator
- választható szakirány: nemzetiségi óvodapedagógus

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapképzés megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: gyakorlatorientált (60-70 százalék)
- a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit
- intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 9 kredit
- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit
- szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 32 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 143/0112

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja óvodapedagógusok képzése, akik alkalmasak az óvodai nevelés feladatainak ellátására, a 3-7 éves korú gyermekek nevelésére, a pedagógusi hivatás gyakorlására.

A nemzetiségi szakirányt választó hallgatók képzésének célja a fentiekén túl, hogy végzett óvodapedagógusként képesek legyenek a 3-7 éves gyermek magyar nyelven történő nevelése mellett nemzetiségi nyelven történő nevelésére is, a korosztályhoz illeszkedően nemzetiségi identitás kialakítására, alakítására, nemzetiségi kultúra közvetítésére. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. Az óvodapedagógus

a) tudása

- Rendelkezik az 3-7 éves gyermek harmonikus és komplex személyiség-kibontakoztatását, teljes körű egészségfejlesztését megalapozó és elősegítő szaktudományos és módszertani ismeretekkel.

- Ismeri az óvodai nevelés szakterületének alapvető dokumentumait, tisztában van az óvodai nevelés általános céljaival, feladataival, a tevékenységi formák tartalmaival és ezek összefüggéseivel.

- Ismeri az óvodai nevelésben alkalmazható tervezés különböző szintjeit, a tervezés elméletét és módszertanát, az egyes szintek összefüggéseit, sajátosságait.

- Alapvető ismeretei vannak a 3-7 éves gyermek érési-fejlődési folyamatának pszichológiai, biológiai tényezőiről, jellemzőiről, törvényszerűségeiről és a gyermeki tanulás sajátosságairól. Tisztában van a koragyermekkor, mint az egyéni életutat megalapozó fejlődési szakasz jelentőségével, a személyiség kibontakoztatásában és az élethosszig tartó tanulásban betöltött szerepével, továbbá a fejlődést és hátránykompenzálást támogató eljárásokkal.

- Ismeri az óvodás gyermek megismerésének módszereit.

- Tisztában van a játéktevékenység gyermeki fejlődésben betöltött meghatározó szerepével.

- Tisztában van a művészeteknek az óvodás gyermek személyiségfejlődésében betöltött szerepével és hatásrendszerével.

- Ismeri a 3-7 éves gyermek személyiségének kibontakoztatásához, az életkori sajátosságoknak és az egyéni fejlődési ütemnek megfelelő differenciált stratégiákat és módszereket, ezek kiválasztásának és alkalmazásának szempontjait, lehetőségeit.

- Tisztában van a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció elméleti és gyakorlati ismereteivel.

- Érti az összefüggést a 3-7 éves gyermek fejlődését meghatározó spontán és tervszerű környezeti hatásrendszer, a direkt és indirekt nevelési módszerek, valamint az óvodai nevelés tevékenységi formáiban megvalósuló tanulási folyamatok között.

- Értelmezni tudja a gyermeki fejlődés és az ~~óvodai nevelés~~ szociokulturális beágyazottságát és annak hatását a pedagógiai folyamatra. Tisztában van a hátrányos helyzet komponenseivel és determinánsaival.

- Tájékozott az integráció és inklúzió kérdéskörében.

- Rendelkezik az óvodai nevelés feladatainak ellátásához szükséges alapvető család- és gyermekvédelmi, gyermek jogi ismeretekkel, tájékozott a kora gyermekkori intervenció témakörében és a segítségnyújtás lehetőségeit illetően.

- Ismeri az óvodapedagógusi hivatás szakmai, etikai és jogi szabályait, társadalmilag elfogadott normáit, az óvodapedagógus szerepkörhöz tartozó kommunikáció sajátosságait és hatásrendszerét.

b) képességei

- Pedagógiai, pszichológiai, társadalomismereti és módszertani ismereteit az óvodai nevelés pedagógiai gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza.

- A 3-7 éves gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására-facilitálására, elemzésére és értékelésére.

- Megfigyeli, feltérképezi és rögzíti a 3-7 éves gyermek személyiségének, képességstruktúrájának sajátosságait, és a gyermeket körülvevő családi közeg szociokulturális meghatározóit, képes az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követésére.

- Adaptív módon épít a 3-7 éves gyermekek eltérő személyiségére, előzetes tapasztalataira, tudására, kompetenciáira, életkori sajátosságaira.

- Támogatja a 3-7 éves gyermek személyiségének harmonikus kibontakoztatását, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítását.

- A gyermeki önkifejezést, a művészeti ágakhoz kapcsolódó befogadó és alkotó tevékenységeket szakszerűen támogatja.

- Képes legalább egy egyszerű dallamhangszeren való élményszerű hangszerjátékra.

- Az óvodai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 3-7 éves gyermek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg.

- Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.

- A gyermekintézmény partnereivel - család, bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, szakszolgálatok, szakmai szolgáltatók, más köznevelési intézmények, fenntartó - előítélet-mentes, kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer alakít ki, együttműködik, szakmai szituációkban szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, a gyermeket érintő problémák esetén segítséget nyújt, a megoldási lehetőségek kidolgozásában közreműködik.

- Eligazodik az óvodai nevelést szabályozó szakmai, etikai és jogi dokumentumokban, azok vonatkozó részeit mindennapi munkája során felhasználja.

c) attitűdje

- Elkötelezett a 3-7 éves gyermek és a gyermekcsoport tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését és bővítését elősegítő stratégiák, módszerek, tevékenységek megválasztása és a támogató környezet kialakítása iránt.

- Elkötelezett a 3-7 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.

- Személyiségét előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő attitűd jellemzi, inkluzív és multikulturális szemlélettel rendelkezik, törekszik a kulturális önazonosság megőrzésének, ápolásának elősegítésére és a gyermekközösségbe történő beilleszkedés támogatására.

- Elfogadja, hogy az óvodai nevelés gyermek-, játék- és tevékenységközpontú, befogadó, az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

- Nyitott szimbolikus önkifejezési formák irányába, művészeti tevékenységekben szívesen vesz részt.

- Igénye van az óvodai nevelési folyamat több szempontú elemzésére-értékelésére, és az eredmények tükrében a jövőbeni tervek és tevékenységek átgondolására, módosítására.

- Nyitott az újabb hazai és nemzetközi neveléstudományi kutatási eredmények, a módszertani innovációk és az információs és kommunikációs technológiák kínálta lehetőségek megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal a rábízott 3-7 éves gyermekekért, a gyermekcsoportért, a nevelési intézményben végzett tevékenységéért.

- Hatáskörében felelősséget vállal a 3-7 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.

- Felelősséggel tartozik az óvodás korú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.

- Felelősséget vállal az óvodai nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.

- Reflektív óvodapedagógusként, autonóm személyiségként szakmai fejlődésének tudatos irányítója.

- Szakmai együttműködések kialakításában és fenntartásában felelősséggel működik közre.

- Óvodapedagógiai, szakmai tevékenységén túl felelősséget vállal saját intézménye küldetéséért és a hazai óvodaügy nemzetközileg is elismert értékeinek megőrzéséért.

7.1.2. A szakirányokon szerezhető további sajátos kompetenciák

7.1.2.1. Nemzetiségi óvodapedagógus szakirányon az óvodapedagógus

a) tudása

- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a korai kétnyelvűség szakterületén, és ismeri a 3-7 éves korosztály nemzetiségi nevelése során hatékonyan alkalmazható nyelvpedagógiai eljárásokat, nyelvátadási és -fejlesztési stratégiákat.

- Tisztában van saját nemzetiségi nyelvi modell szerepével, a nemzetiségi nevelési, fejlesztési célok, tartalmak, folyamatok összefüggéseivel.

- Tisztában van a 3-7 éves korú gyermekek nevelési környezetének identitást meghatározó szerepével, a nemzetiségi lét társadalmi és pedagógiai-pszichológiai vonatkozásaival.

- Ismeri a nemzetiségi óvodapedagógus tevékenységét meghatározó jogi és szakmai dokumentumokat, a nemzetiségi pedagógus szakmai, etikai és jogi szabályait, normáit.

- Tisztában van a nemzetiségi óvodai nevelés területén végzett tevékenysége társadalmi jelentőségével, felelősségével, kompetenciája lehetőségeivel és korlátaival.

- Ismeri a nemzetiség történelmét, hagyományait, irodalmát és kultúráját, civil szervezeteit.

b) képességei

- A 3-7 éves gyermekek számára nemzetiségi nyelven is óvodai tevékenységeket tervez, szervez, valósít meg.

- A 3-7 éves korosztály jellemzőinek és sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nemzetiségi nevelési, fejlesztési célokat, tartalmakat, folyamatokat.

- A nemzetiségi tartalmakhoz illeszkedő támogató tanulási környezetet teremt, fejlesztési eljárásokat választ ki, törekszik az életkori, egyéni és csoportosajátosságoknak megfelelő stratégiák, módszerek alkalmazására.

- Népismereti, nemzetiségi tartalmak közvetítésére alkalmazni tudja e tartalmak 3-7 éves korban történő elsajátíttatásának korszerű módszertani lehetőségeit.

- Magas szintű (C1) nemzetiségi nyelvi kompetenciákkal rendelkezik.

- Szakmai műveltségét elmélyíti, nemzetiségi nyelven önállóan szakirodalmat dolgoz fel, nemzetiségi nyelvi, irodalmi, kulturális és módszertani területen önmagát fejleszti.

- Saját nemzetiségi pedagógiai tevékenysége hatását felméri és kritikusan elemzi, értékeli, szükség esetén korrigál.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzetiség nyelvének következetes használata, a tudatos, intenzív és hatékony nyelvátadás és nyelvfejlesztés iránt, a nemzetiség és a nemzetiség kulturális kincsének megismerése és átszarmasztatása iránt, elkötelezett a nemzetiségi tartalmak átadásához legjobban igazodó környezet megválasztása iránt.

- Nyitott a nemzetiségi tartalmak közvetítésének szempontjából innovatív pedagógiai elképzelések és megoldások, az újabb tanuláselméletek, módszerek, a technológia adta legújabb tanulási lehetőségek megismerésére és alkalmazására.

- Aktivitását a nemzetiségi közösségi célok érdekében mozgósítja, elfogadja az értékek sokszínűségét, kész részt vállalni a szakmájával kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben, nyitott a tevékenységére vonatkozó építő kritikára.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan képviseli az adott nemzetiség kultúráját, tudományosan és módszertanilag megalapozott nemzetiségi pedagógusi szerepét, nézeteit és döntéseit felelősséggel vállalja.

- Felelősséget vállal nemzetiségi kultúraközvetítő szerepéért, felelősséggel részt vállal a nemzetiségi nevelést támogató környezet megteremtéséért a 3-7 éves korú gyermekek nemzetiségi identitásának alakítása, fejlesztése érdekében.

- Szakmai tevékenységén túl felelősséget vállal intézménye nemzetiségi küldetéséért és az intézmény regionális, országos szakmai hálózatokhoz való kapcsolódásáért.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül

- pedagógia, pszichológia, társadalomtudomány, informatika 32-45 kredit;

- az óvodai nevelés tevékenységformáinak módszertana (~~játék-pedagógiája és módszertana, anyanyelvi, irodalmi nevelés és módszertana, matematikai nevelés és módszertana, környezeti nevelés és módszertana, ének-zenei nevelés és módszertana, vizuális nevelés és módszertana, testnevelés és módszertana-játék; verselés, mesélés; ének, zene, énekes játék, gyermektánc; rajzolás, festés, mintázás, kézi munka; mozgás; a külső világ tevékeny megismerése; munka jellegű tevékenységek~~) 54-72 kredit;

- óvodapedagógus szakképzettség további speciális vagy a nemzetiségi óvodapedagógus szakirány szakmai ismeretei: 32-40 kredit:

a) az óvodapedagógus szakképzettségénél: a szakma igényeinek megfelelő - így családpedagógia, integrált-inkluzív nevelés, környezeti nevelés, multi- és interkulturális nevelés, gyermek- és gyógytestnevelés, gyógypedagógia - szakterületeken szerezhető speciális ismeret;

b) nemzetiségi óvodapedagógus szakképzettségénél: nemzetiségi nyelv, nemzetiségi ismeretek, kétnyelvűség elmélete és gyakorlata, nemzetiségi óvodai tevékenységek módszertanának és gyakorlatának ismeretei;

- gyakorlati képzési modul: 26-34 kredit.

8.2. Idegennyelvi követelmény

Az alapfokozat megszerzéséhez egy idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges. A nemzetiségi óvodapedagógus szakirányon végzettek esetén a sikeres záróvizsga a felsőfokú (C1), komplex nyelvvizsga-követelmények teljesítését igazolja.

8.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat részét képezik:

- a csoportos és egyéni gyakorlatok keretében komplex, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek tervezése, szervezése és vezetése, ezek elemzése, dokumentálása, reflexiók, önreflexiók készítése;
- az óvodapedagógus-jelölt komplex egyéni szakmai gyakorlata, aminek időtartama a hatodik félévben 8-10 hét, az összes szakmai gyakorlaton belüli kreditértéke minimum 9 kredit.
- Nemzetiségi óvodapedagógus szakirányon a nemzetiségi képzés gyakorlata legalább 6 kredit.